

NACRT U R E D B E

**O UTVRĐIVANJU METODOLOGIJE ZA
OBRAČUN CENE SNABDEVANJA VODOM ZA
PIĆE SISTEMOM JAVNOG VODOVODA I CENE
SAKUPLJANJA, ODVOĐENJA I
PREČIŠĆAVANJA OTPADNIH VODA
SISTEMOM JAVNE KANALIZACIJE**

UVOD

- Ovom uredbom se obezbeđuje da svi pružaoci usluga vodosnabdevanja i kanaliziranja pri formiranju cene primenjuju iste elemente i isti način obračuna;
- Metodologija zahteva da JKP (pružaoci usluga) posebno evidentiraju troškove koji se odnose na snabdevanje vodom, odnosno troškove sakupljanja, odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda (izbegava se mogućnost da cena vode i kanaliziranja bude opterećena troškovima koji se odnose na druge komunalne ili sporedne delatnosti). Ovakav način evidentiranja troškova sada se primenjuje u zanemarljivo malom broju JKP.
- Vlada RS donosi metodologiju.
- Utvrđivanje cena je u nadležnosti jedinica lokalne samouprave.

ELEMENTI ZA OBRAČUN CENE VODE ZA PIĆE

- Elementi za obračun cene snabdevanja vodom za piće sistemom javnog vodovoda (u skladu sa Zakonom o komunalnim delatnostima) su:
 - 1) poslovni rashodi (PR);
 - 2) rashodi za izgradnju, rekonstrukciju i sanaciju objekata za snabdevanje vodom za piće i nabavku opreme (IR);
 - 3) dobit privrednog subjekta koji obavlja delatnost snabdevanja vodom za piće sistemom javnog vodovoda (D);
 - 4) naknada za korišćenje vode (NK).

FORMULA

- Formula za utvrđivanje jedinične cene snabdevanja vodom za piće (din/m³):

$$JC = \frac{PR + IR + D}{KV} + NK$$

gde je KV planirana količina vode koja će biti isporučena za piće.

Jedinična cena je ista za sve kategorije korisnika, imajući u vidu da se radi o istom „proizvodu” – vodi za piće.

POSLOVNI RASHODI

- Poslovni rashodi obuhvataju:
 - 1) troškove materijala, goriva i energije;
 - 2) troškove zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja;
 - 3) troškove održavanja;
 - 4) troškove amortizacije;
 - 5) ostale troškove.
- Poslovni rashodi utvrđuju se na osnovu podataka iz programa poslovanja JKP koje obavlja delatnost snabdevanja vodom za piće sistemom javnog vodovoda za tekuću godinu.

OSTALI ELEMENTI ZA OBRAČUN CENE VODE ZA PIĆE

- **Rashodi za izgradnju, rekonstrukciju i sanaciju** objekata za snabdevanje vodom za piće i nabavku opreme utvrđuju se na osnovu podataka iz programa poslovanja JKP za tekuću godinu
- **Dobit** JKP iznosi do 5% poslovnih rashoda.
- Visinu **naknade** za korišćenje vode utvrđuje Vlada, u skladu sa Zakonom o vodama.

ELEMENTI ZA OBRAČUN CENE OTPADNIH VODA

- Elementi za obračun cene sakupljanja, odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda:
 - 1) poslovni rashodi (PR);
 - 2) rashodi za izgradnju, rekonstrukciju i sanaciju objekata javne kanalizacije i nabavku opreme (IR);
 - 3) dobit JKP koje obavlja delatnost sakupljanja, odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda sistemom javne kanalizacije (D);
 - 4) naknada za ispuštenu vodu (NI);
 - 5) naknada za zagađivanje voda (NZ) - izgradnjom PPOV ova naknada se neće obračunavati u sistemu javne kanalizacije

FORMULA

- Formula za određivanje jedinične cene sakupljanja, odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda za kategoriju „stanovništvo“:

$$JCS = \frac{PR + IR + D}{KOV_1} + NI + NZ$$

- gde je KOV_1 količina otpadne vode (80% isporučene količine vode za piće).
- Formula za određivanje jedinične cene sakupljanja, odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda za ostale kategorije korisnika javne kanalizacije

$$JCO = \frac{PR + IR + D}{KOV_2} + NI + NZ$$

- gde je KOV_2 izmerena količina otpadne vode

POSLOVNI RASHODI

- Poslovni rashodi obuhvataju:
 - 1) troškove materijala, goriva i energije;
 - 2) troškove zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja;
 - 3) troškove održavanja;
 - 4) troškove amortizacije;
 - 5) ostale troškove.
- Poslovni rashodi utvrđuju se na osnovu podataka iz programa poslovanja JKP koje obavlja delatnost snabdevanja vodom za piće sistemom javnog vodovoda za tekuću godinu.

OSTALI ELEMENTI ZA OBRAČUN CENE OTPADNIH VODA

- **Rashodi za izgradnju, rekonstrukciju i sanaciju** objekata javne kanalizacije i nabavku opreme utvrđuju se na osnovu podataka iz programa poslovanja JKPza tekuću godinu;
- **Dobit** JKP iznosi do 8% poslovnih rashoda;
- **Visinu naknade** za ispuštenu vodu i naknade za zagađivanje voda utvrđuje Vlada, u skladu sa Zakonom o vodama.

KATEGORIJE KORISNIKA

- Kategorija „stanovništvo” i „ostale kategorije korisnika javne kanalizacije” su razdvojene jer „ostale kategorije ” uglavnom predstavljaju zagađivače sa nepovoljnijim kvalitetom otpadnih voda, čije prečišćavanje u većini slučajeva zahteva skuplje i složenije procese.
- U formuli koja se odnosi na jediničnu cenu za kategoriju „stanovništvo” količina otpadne vode vezuje se za količinu isporučene vode za piće, dok se kod „ostalih kategorija” uzima u obzir izmerena količina otpadne vode.

PORAST CENE VODE ?

- Primena ove uredbe uticaće na porast cene vode za piće i cene kanaliziranja otpadnih voda. Koliko? Nemoguće je proceniti, jer:

1) svaki sistem javnog vodovoda i javne kanalizacije ima različite poslovne i ostale rashode, koji zavise od geografskih karakteristika naselja, karakteristika izvorišta (položaj, izdašnost i kvalitet vode), stepena izgrađenosti i kvaliteta vodovodne i kanalizacione mreže, tehničko-tehnološke opremljenosti pružaoca usluga i dr.;

2) sada svaki pružalac usluga utvrđuje cenu vode za različite korisnike, u budućnosti će imati jedinstvenu cenu za sve kategorije

3) određivanje cene vode u nadležnosti je lokalne samouprave;

4) visinu naknade određuje Vlada svojom uredbom.

PRIMER

Elementi	Subotica	Kruševac
Prosečna cena vode za piće (din/m ³) 2013.	43,29	46,67
Prosečna cena kanalizacija (din/m ³) 2013.	51,11	13,47
Ukupna prosečna cena sa naknadama za vode prema Uredbi iz 2013. (din/m ³)	94,40	60,13
Ukupna prosečna cena vode i kanalizacija prema predloženoj metodologiji bez naknada za vode (din/m ³)	148,62	65,14
Ukupna prosečna cena vode i kanalizacija prema predloženoj metodologiji sa naknadama za vode prema Uredbi iz 2013. (din/m ³)	149,12	65,64
Naknade za vode-10% od referentne cene	2,81	2,81
Ukupna prosečna cena vode i kanalizacija prema predloženoj metodologiji i naknadama u skladu sa referentnom cenom (din/m ³)	151,43	67,95
Povećanje zbog primene predl. metodologije i naknada u skladu sa referentnom cenom	60,5%	13%
Postojeće učešće naknada u ceni vode i kanalizacija, u %	0,3	0,8
Učešće naknada u ceni vode i kanalizacija nakon primene referentne cene, u %	1,897	4,226
Povećanje prihoda od naknada za vode (din/god)	14.000.000*	27.000.000**
Važeće cene vodosnab. i kanalizacija sa naknadama - stanovništvo	99,45 (0,80 €)	56,42 (0,46 €)
Važeće cene vodosnab. i kanalizacija sa naknadama - privreda	113,66 (0,92€)	115,76 (0,94€)
Odnos stanovništvo/ privreda	1: 1,14	1: 2,05

ZAKLJUČAK

Donošenjem metodologije postiglo bi se, između ostalog i sledeće:

1. Poštovanje načela “korisnik plaća” i načela “zagađivač plaća”;
2. Cene vodosnabdevanja i kanaliziranja bi omogućile pokriće ukupnih rashoda JKP i stvorile uslove za njegovo pozitivno poslovanje ;
3. Razlike u cenama koje postoje za različite korisnike usluga vodosnabdevanja i kanaliziranja bi bile eliminisane;
4. Cena vode bi bila ekonomska a ne socijalna kategorija;
5. Mesečni troškovi koje plaća četvoročlana porodica za ove usluge (uključujući i naknadu za korišćenje i naknadu iza ispištene vode) ne bi bili veći od 4% raspoloživog dohotka domaćinstva;
6. Počela bi realizacija ciljeva postavljenih “Strategijom upravljanja vodama na teritoriji RS do 2034.”, koji se odnose na uspostavljanje ekonomske cene vode u iznosu od 1,35 €/m³, u periodu od 5-6 godina nakon njenog usvajanja.

ZAKLJUČAK

Nakon dostizanja ekonomske cene vode, elementi iz ove metodologije bi eventualno mogli biti korigovani, naročito oni koji se odnose na učešće troškova investicija u ceni vode.

Postoji mišljenje da se javlja izvesno dupliranje sa troškovima amortizacije.

- Međutim, zbog veoma male vrednosti imovine kojom raspolažu JKP (većina nije radila procenu vrednosti imovine u skladu sa MRS i utvrđivanje njene fer vrednosti) i iznosi amortizacije koji se uključuju u troškove poslovanja su nerealni, što je bio razlog za predložene elemente cene.
- Takođe, izostanak investiranja u ove oblasti sektora voda u prethodnih dvadesetak godina je doprineo lošem stanju vodnih objekata i neadekvatnom infrastrukturnom razvoju, zbog čega je potrebno obezbediti više sredstava za razvoj i ubrzati dinamiku razvoja sektora voda.